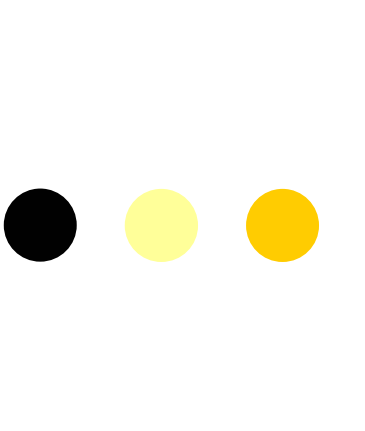
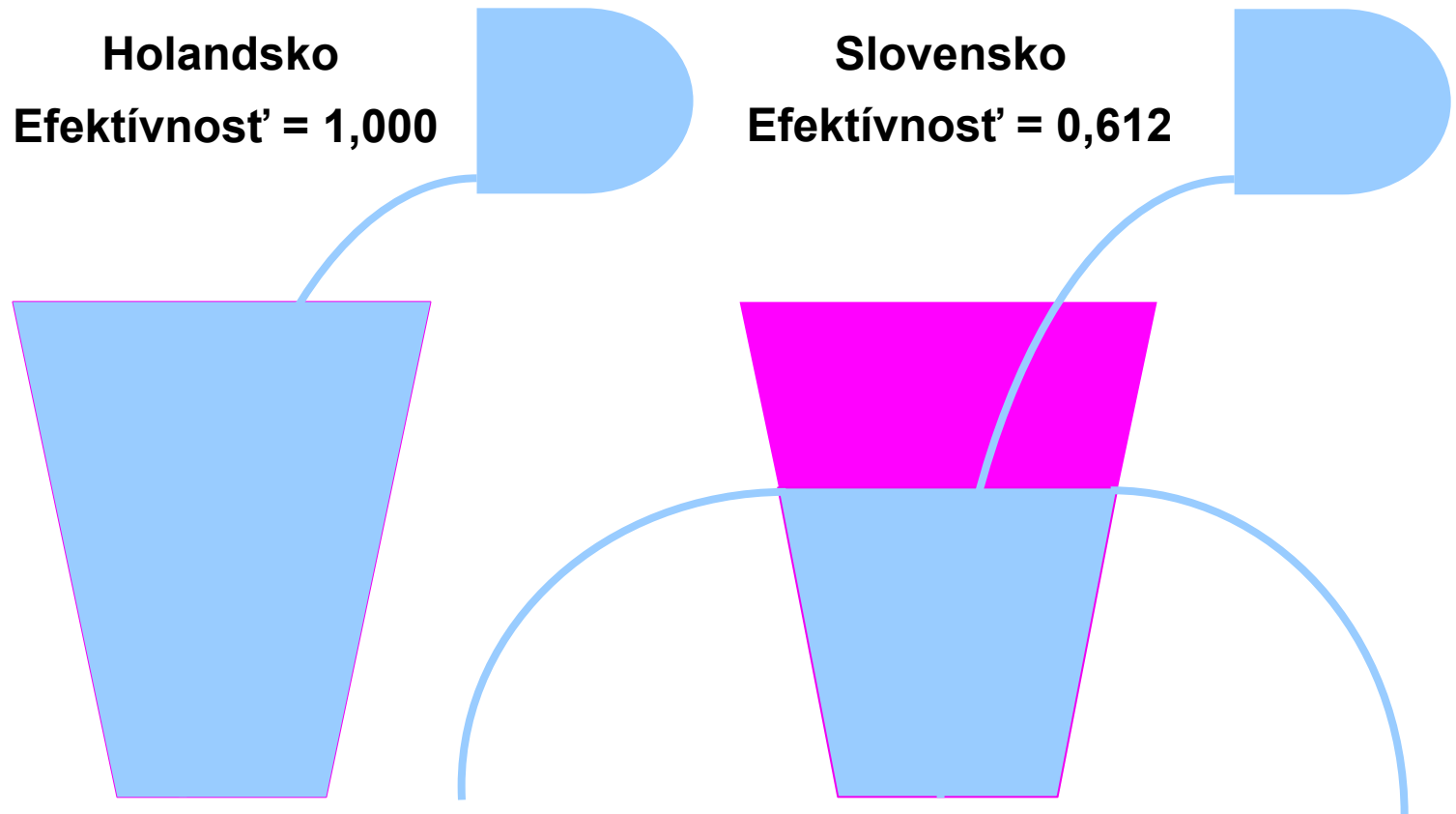

Skúsenosti s novým systémom kategorizácie v SR

Angelika Szalayová
Peter Pažitný
Tomáš Szalay
Health Policy Institute

Efektívnosť zdravotníctva

7 úspechov reformy

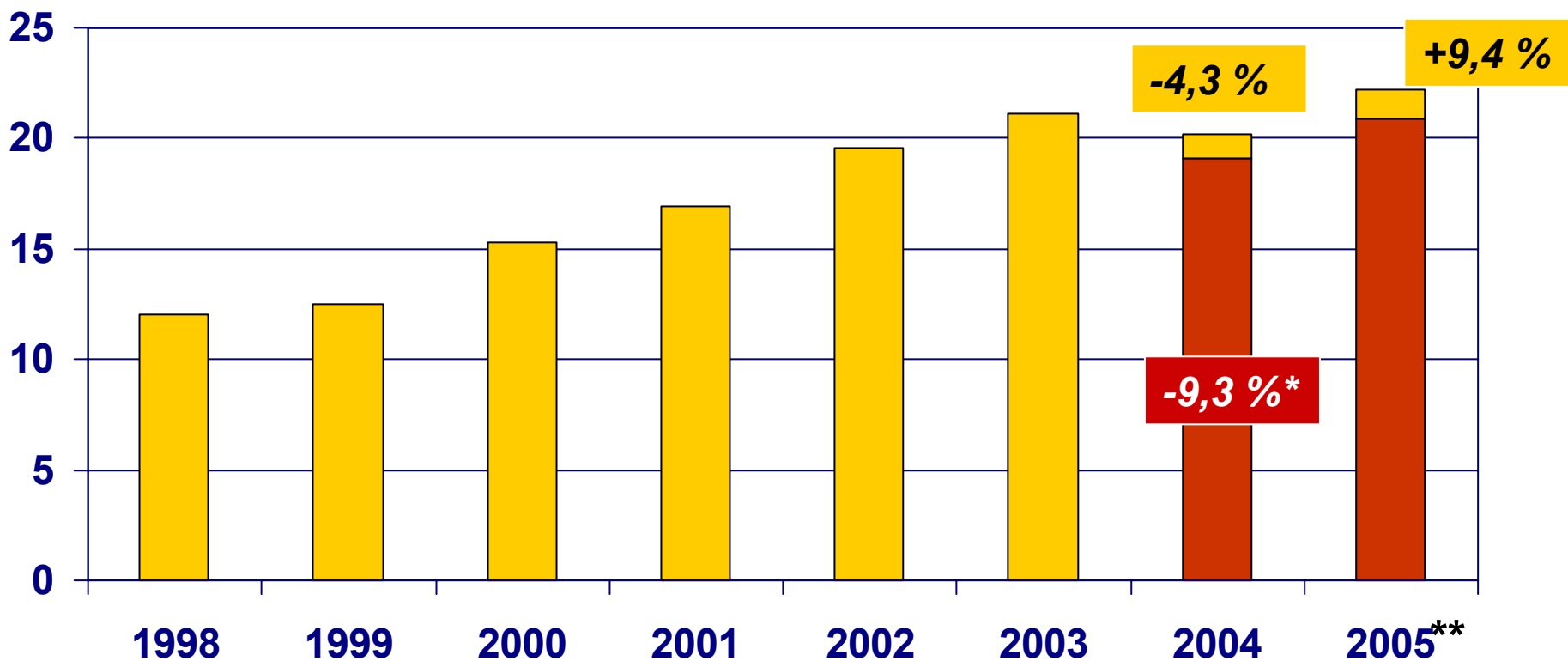
- o Marginálne poplatky
- o Zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad
- o Poskytovatelia
- o Zníženie dlhu
- o Spoločnosť Veriteľ
- o Koncept záchrannej služby
- o Lieková politika

Lieková politika

- Maximálne ceny (lieky, marže)
- Tzv. „fixný“ doplatok
- Kategorizácia liekov/liečiv
- Marginálne poplatky
- Limity na lieky
- Generická substitúcia
- Nákup liekov poisťovňami

náklady ZP na lieky v SR

(v mld. Sk)

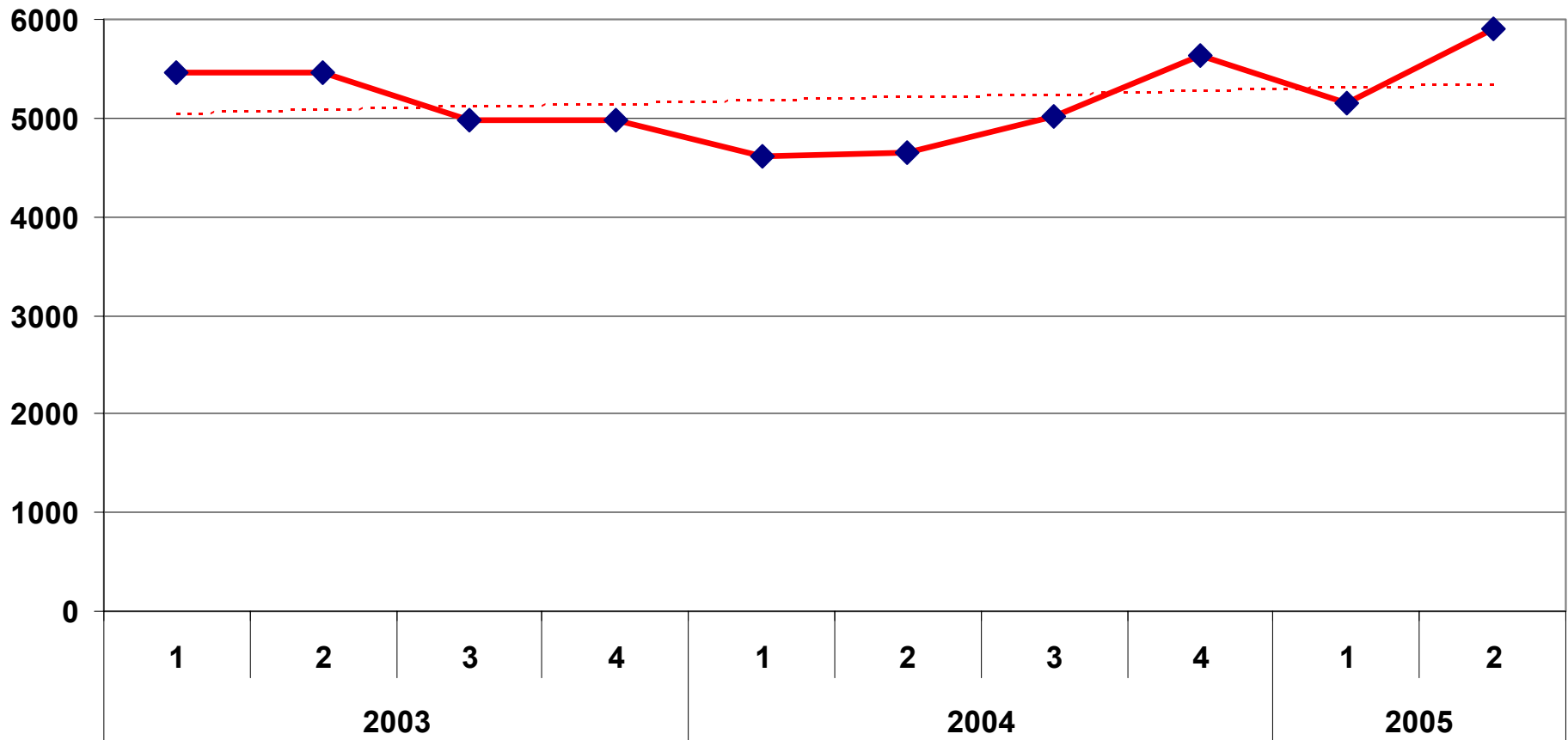

*projekcia bez navýšenia DPH v 2004

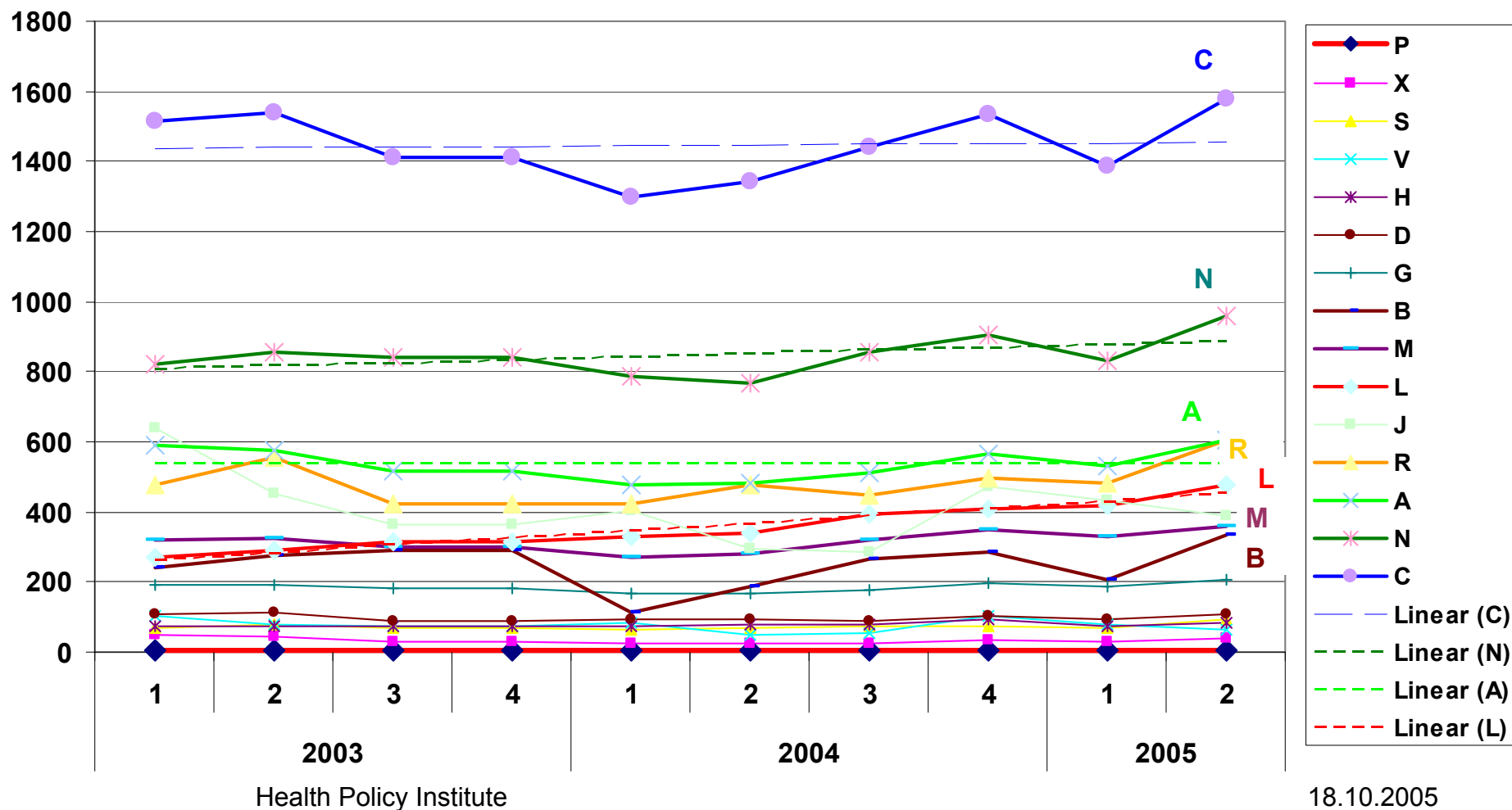
** odhad na 2005 podľa Q1 a Q2 2005

18.10.2005

Vývoj nákladov na lieky hradené z verejných zdrojov (z hlásení zdravotných poisťovní)

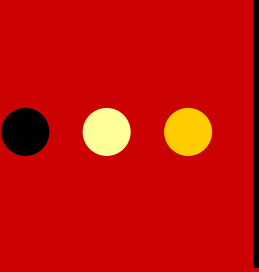
Vývoj nákladov na lieky podľa ATC skupín (z hlásení zdravotných poisťovní)

zmeny konečných cien kategorizovaných liekov

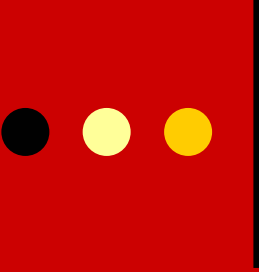
obdobie 11/2003 – 10/2005	počet skupín liečiv	úspory/ zvýšené náklady*
zníženie viac ako -50%	29	-1 889 mil. Sk
od -50% do -10%	208	-1 932 mil. Sk
od -10% do +10%	1 070	-269 mil. Sk
od +10% do +50%	37	27 mil. Sk
zvýšenie viac ako +50%	10	27 mil. Sk
<i>spolu</i>	<i>1 354</i>	<i>-4 036 mil. Sk</i>

*model podľa spotrieb za 12 mesiacov k 30.6.2005

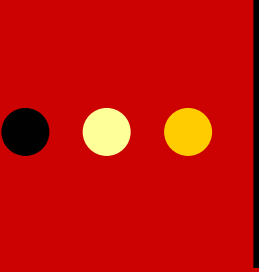
proces stanovovania úhrad

- o kategorizácia liečiv
- o vyhláška MZ SR č. 723/2004 o postupe pri určovaní štandardnej dávky liečiva (ŠDL) a maximálnej úhrady zdravotnej poisťovne (ÚZP) za ŠDL

referenčný systém úhrad

- „cluster“: **referenčná skupina liečiva (RSL)** je skupina všetkých liekov zaradených do zoznamu liekov, ktoré majú
  - rovnaké liečivo alebo kombináciu liečiv,
  - rovnakú cestu podania,
  - rovnakú liekovú formu a
  - rovnaké množstvo liečiva v jednej dávke.
- **referenčný liek** – najlacnejší liek v RSL
- **referenčná cena** – cena za štandardnú dávku liečiva (ŠDL) najlacnejšieho lieku
- úhrada a podmienky úhrady stanovované pre každú RSL vzhľadom na referenčný liek a referenčnú cenu

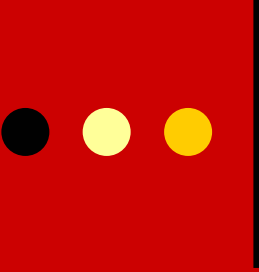

štandardná dávka liečiva (ŠDL)

- o ako **priemerná denná terapeutická dávka**
- o metodika stanovenia ŠDL
  - podľa DDD stanovenej WHO
  - najčastejšie používaná alebo priemerná denná terapeutická dávka v hradenej indikácii – podľa publikovaných štúdií
- o metodika je pre vzájomne porovnávané liečivá rovnaká

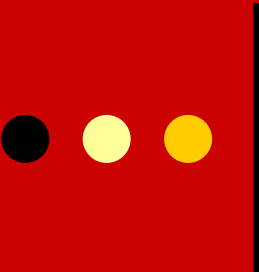
- o zaradenie RSL do kategorizácie a výška úhrady podľa
  - therapeutickej hodnoty RSL
  - spoločenskej hodnoty RSL
- o hradené sú lieky, ktoré sú účinné a spoločensky potrebné

terapeutická hodnota RSL

terapeutická hodnota RSL

1. postavenie v terapii
2. účinnosť
3. bezpečnosť
4. zásah do priebehu ochorenia
5. farmakoeconomický prínos

terapeutická hodnota RSL

1.	postavenie RSL v terapii	
a)	prvá voľba	3 body
b)	d'alšia voľba	2 body
c)	doplnková liečba	1 bod
<i>podľa lokálnych, európskych alebo svetových EBM odporúčaní (pre vzájomne porovnávané liečivá sa používajú rovnaké odporúčania)</i>		

terapeutická hodnota RSL

2.	účinnosť RSL	
a)	dokázaný lepší účinok než alternatívna RSL	4,5 bodov
b)	dokázaný porovnateľný účinok než alternatívna RSL	3 body
c)	bez dokázaného lepšieho alebo porovnateľného účinku než alternatívna RSL	1,5 bodu
<i>„lepší účinok“ = štatisticky významne lepší účinok na klinicky relevantné cieľové parametre v randomizovaných klinických štúdiách</i> <i>„porovnateľný“ = bez štatisticky významných rozdielov pri priamom porovaní (head-to-head trial) alebo štatisticky významný účinok oproti placebo alebo inej látke porovnateľný s účinkom alternatívy</i>		

terapeutická hodnota RSL

3.	bezpečnosť RSL	
a)	dokázaná lepšia bezpečnosť než alternatívna RSL	4,5 bodov
b)	dokázaná porovnateľná bezpečnosť než alternatívna RSL	3 body
c)	bez dokázanej lepšej alebo porovnateľnej bezpečnosti než alternatívna RSL	1,5 bodu

„lepší účinok“ = štatisticky významne lepší účinok na klinicky relevantné cieľové parametre v randomizovaných klinických štúdiách

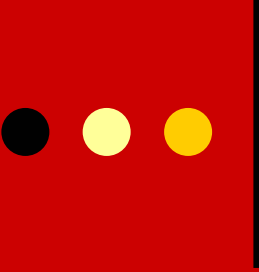
„porovnateľný“ = bez štatisticky významných rozdielov pri priamom porovnaní (head-to-head trial) alebo štatisticky významný účinok oproti placebo alebo inej látke porovnateľný s účinkom alternatívy

terapeutická hodnota RSL

4.	zásah RSL do priebehu ochorenia	
a)	kauzálna liečba (zasahujúca do patogenézy ochorenia)	3 body
b)	symptomatická liečba (ovplyvňujúca príznaky choroby)	2 body
c)	profylaktická liečba (predchádzajúca vzniku ochorenia)	3 body
d)	paliatívna liečba (zmierňujúca neovplyvniteľný priebeh ochorenia)	2 body
e)	podporná liečba (neovplyvňujúca priamo priebeh ochorenia)	1 bod

terapeutická hodnota RSL

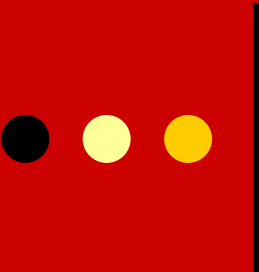
5.	farmakoekonomický prínos RSL	
a)	dokázaný farmakoekonomický (FE) benefit než alternatívna RSL	4,5 bodov
b)	dokázaný porovnateľný FE profil než alternatívna RSL	3 body
c)	bez dokázaného FE benefitu alebo porovnateľného FE profilu než alternatívna RSL	1,5 bodu
<i>Na základe lokálnej FE štúdie, zahraničnej FE štúdie s prepočtom na lokálne podmienky alebo modelu FE štúdie (analýza minimalizácie nákladov (pri dokázanom ekvivalentnom alebo lepšom účinku s alternatívnou RSL), analýza nákladov a prínosov (cost-benefit) alebo analýza nákladov a účinnosti (cost-effectiveness)) z perspektívy ZP</i>		

spoločenská hodnota RSL

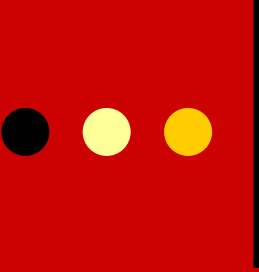
spoločenská hodnota RSL

1. závažnosť ochorenia
2. spoločenská závažnosť ochorenia
3. sociálna hodnota
4. riziko zneužívania
5. vplyv na celkové náklady ZP

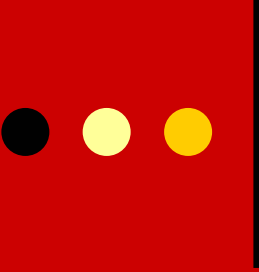
spoločenská hodnota RSL

1.	závažnosť ochorenia	
a)	akútne život ohrozujúce ochorenie	3 body
b)	chronické život ohrozujúce ochorenie	3 body
c)	chronické ochorenie bez ohrozenia života, s významným vplyvom na kvalitu života	2 body
d)	akútne bez ohrozenia života	1 bod
e)	chronické bez významného vplyvu na dĺžku a kvalitu života	1 bod
<i>vyjadruje, aké by boli následky ochorenia bez liečby v krátkom čase (týždne až mesiace)</i>		

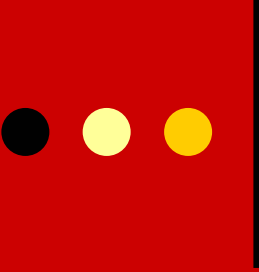
spoločenská hodnota RSL

2.	spoločenská závažnosť ochorenia	
a)	ochorenie s významným rizikom pre spoločnosť (napr. psychotické ochorenia)	3 body
b)	ostatné RSL	2 body
c)	RSL s vplyvom na životný štýl (life-style drugs)	1 bod

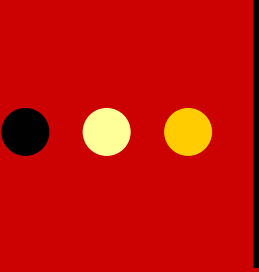
spoločenská hodnota RSL

3.	sociálna hodnota	
a)	veľmi vysoká (jediný liek na trhu, orphan drugs)	3 body
b)	ostatné RSL	2 body

spoločenská hodnota RSL

4.	riziko zneužívania RSL	
a)	veľmi nízke	3 body
b)	vysoké alebo prítomné	2 body
c)	veľmi vysoké	1 bod
<i>riziko použitia mimo cieľovej populácie, pre ktorú sa navrhuje úhrada, pri navrhovaných IO a PO)</i>		

spoločenská hodnota RSL

5.	Vplyv na celkové náklady ZP	
a)	nízky	3 body
b)	primeraný	2 body
c)	veľmi vysoký	1 bod

terapeutická hodnota RSL

postavenie v terapii	prvá voľba 3 b	d'alšia voľba 2 b	doplnková liečba 1 b
účinnosť	lepšia 4,5 b	porovnateľná 3 b	horšia 1,5 b
bezpečnosť	lepšia 4,5 b	porovnateľná 3 b	horšia 1,5 b
zásah do priebehu ochorenia	kauzálna/ profylaktická 3 b	symptomatická/ paliatívna 2 b	podporná 1 b
FE prínos	FE benefit 4,5 b	porovnateľný 3 b	bez FE benefitu 1,5 b
	<i>max. 19,5 b</i>	<i>stred 13 b</i>	<i>min. 6,5 b</i>

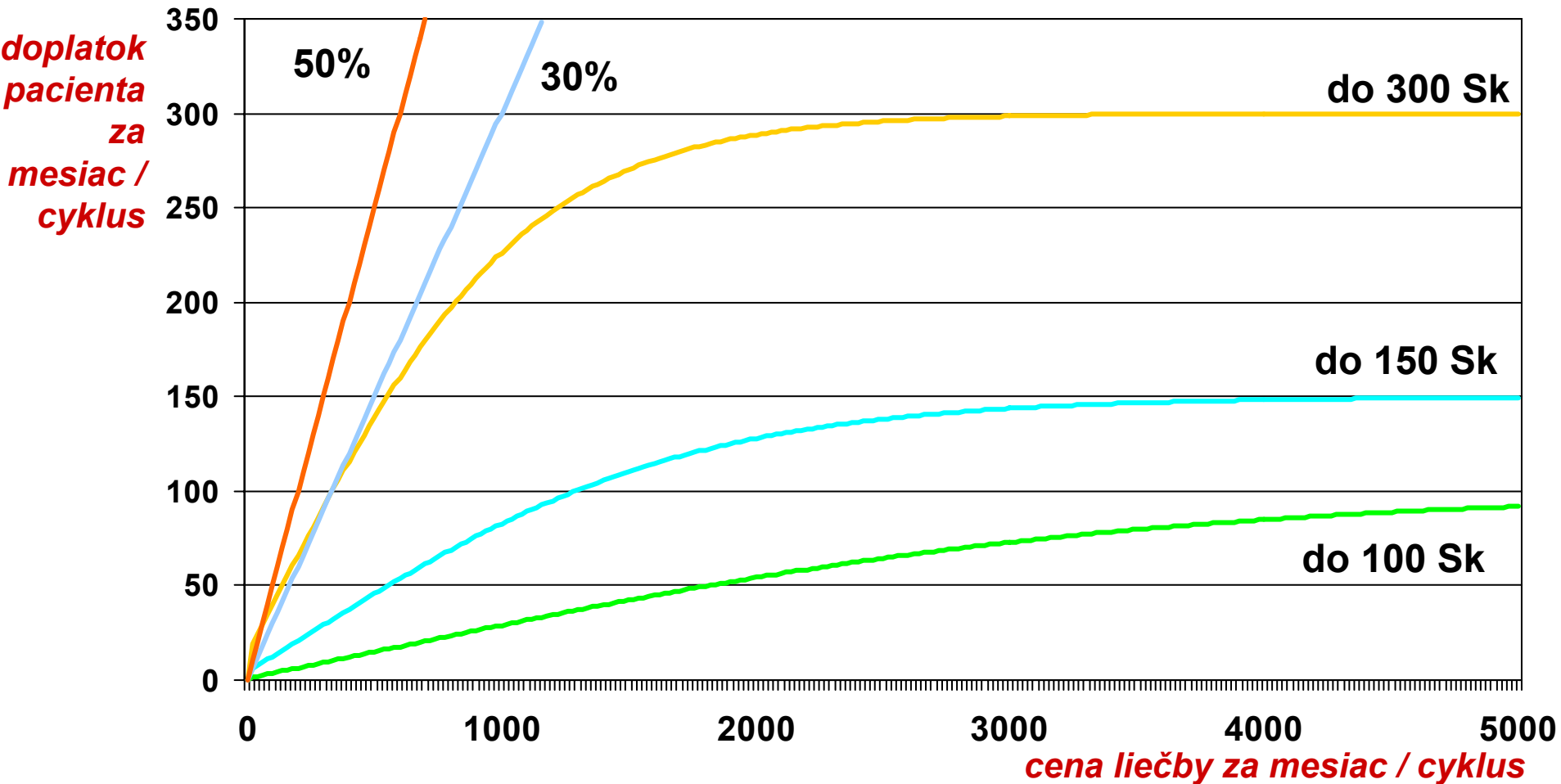
spoločenská hodnota RSL

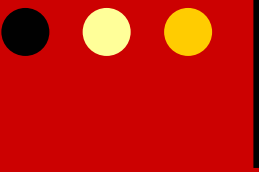
závažnosť ochorenia	život ohrozujúce 3 b	chronické bez ohrozenia života 2 b	Iné 1 b
spoločenská závažnosť ochorenia	riziko pre spoločnosť 3 b	ostatné RSL 2 b	vplyv na životný štýl 1 b
sociálna hodnota	veľmi vysoká 3 b	ostatné RSL 2 b	-
riziko zneužívania	veľmi nízke 3 b	vysoké/prítomné 2 b	veľmi vysoké 1 b
celkové náklady ZP	nízke 3 b	primerané 2 b	veľmi vysoké 1 b
	max. 15 b	stred 10 b	min. 6 b

úhrada zo ZP za referenčný liek

SH \ TH	veľmi vysoká	vysoká	nízka	veľmi nízka
	15-13 b	12-10 b	9-7 b	6 b
vysoká 19,5-13 b	max. dop. 0-100 Sk	max. dop. 0-150 Sk	max. dop. 20-300 Sk	bez úhrady
nízka 12,5-6,5 b s dokázaným úč.	úhrada ZP 70%		bez úhrady	
veľmi nízka 12,5-6,5 b bez dokáz. úč.	úhrada ZP 50%			

doplatok pacienta

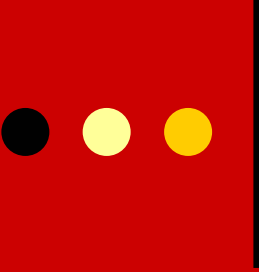
A decorative graphic consisting of three colored circles (black, yellow, and orange) and a vertical black line.

Zmena vyhlášky

- Od 15. októbra platí novela kategorizačnej vyhlášky:
  - vzorec bol nahradený veľkorysými mantinelmi, v rámci ktorých rozhoduje kategorizačná komisia bez ďalších jasných pravidiel

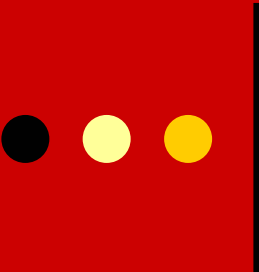
Odlad'ovanie reforiem

- Spustenie katalogizácie a kategorizácie na neprioritné diagnózy
  - Zvýšenie spoluúčasti
  - Spustí individuálne zdravotné poistenie
- Zlepšenie normy o minimálnej sieti
- Doplnenie prerozdelenia o rizikové diagnózy
- Zavedenie sporivých účtov (reakcia na starnutie populácie)
- Implementácia corporate governance do nemocníc
- Presun k DRG
- Spresnenie vyhlášky o kategorizácii liečiv

Ako ďalej v liekovej politike?

- Vrátiť sa k pôvodnému zneniu kategorizačnej vyhlášky
- Definovať clustre (širšie než účinná látka)
- Dôsledne aplikovať schválené pravidlá na kategorizáciu
- Povolit' vznik lekárenských reťazcov
- Umožniť nákup liekov poisťovňami bez zbytočných obmedzení

A decorative graphic in the top left corner consists of three colored circles (black, yellow, and orange) followed by a vertical black line.

d'akujem za pozornosť

www.hpi.sk